

La lluna i el peix al cove del 33è MMVV

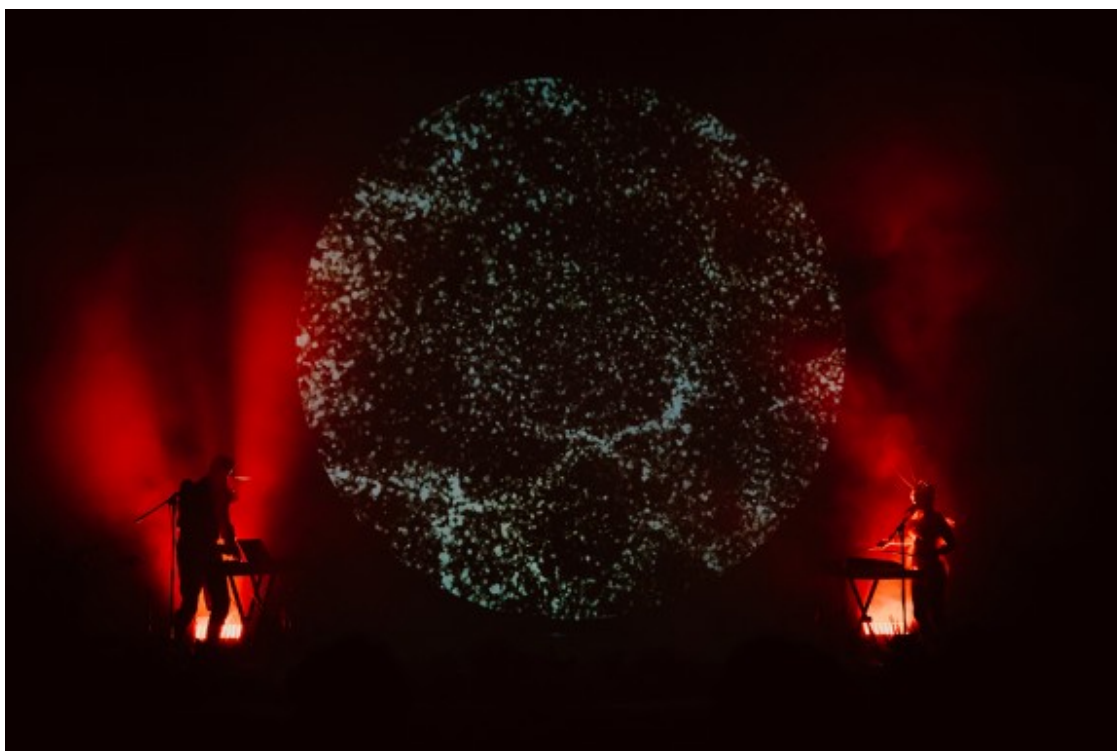
Jansky i El Petit de Cal Eril van ser els plats forts de l'arrencada del Mercat de Música Viva de Vic 2021

El Petit de Cal Eril | Clara Orozco

Proposta agosarada per part de la direcció artística del 33è Mercat de Música Viva de Vic (Marc Lloret) i tanmateix del tot reeixida, tant com a desplegament de talent dels protagonistes com per la rebuda del públic. La nit inaugural del MMVV va estar dedicada a l'espectacle de realitat sonora augmentada, *Insecta Dance Music*, del duet catalanomallorquí **Jansky**. Un projecte sorgit d'una Beca de Creació de l'Institut d'Estudis Balearics i premiat al Sound of the Year Awards 2020 al Regne Unit.

Haviem vist plantes a l'escenari (a l'estrena de *Nova Creu Alta* de **Refree**), havíem escoltat sons d'insectes a discos ("Música d'eixambre" de **Bikimel**), però el que han fet Laia Malo i Jaume Reus (**Jansky**) a *Insecta Dance Music* va més enllà. A partir d'enregistraments de cants de grills, cigales i llagostes de Mallorca, el duet ha creat una banda sonora insectívora -que també ressona per la part electrònica, de projeccions i de vestuari a **Björk**- que sens dubte ha inspirat els millors versos de Laia Malo (o si més no els que arriben amb més força). Ahir, el duet va aconseguir amb el seu talent posar en valor l'orquestra animal molt ben acompanyats d'un joc de visuals projectats en la pantalla gegant del fons del teatre Atlàntida.

Jansky al MMVV 2021 (15/09) Foto: Clara Orozco

Jansky va arrencar amb el grill, *¿protegit per la lluna dels poetes* i amb unes imatges de les ones electroacústiques que, ara recorden les partitures de **Mestres Quadreny**, ara l'ull humà, un molí de vent mallorquí o un túnel de llum... Tot és possible si s'escolta i es mira amb la ment oberta. Com fa Laia Malo, que reedita la seva transformació kafkiana i s'erigeix en moderna Sibíl·la mediterrània, que en el seu punt àlgid de seducció -més que com deien **Antònia Font** a base de *¿coser i cantar*- **Jansky** canta el *¿cardar i cantar* (en anglès, *¿sex and song*), inspirat en el fregament de les ales dels animalons que fan *¿renou, que és xafogor per l'orella humana*. I aquest renou arriba a repicar com els batecs d'un nadó i la imatge en pantalla esdevé tota una ecografia del so. I aquest naixement esdevé faula quan entren les cigales i, com en el conte de la cigala i la formiga, la cigala el que reivindica és una vida de 'roses o res'. En aquesta idea, de fet, hi va insistir al final Malo, quan parlava de l'arrel del món i d'aquesta *eternitat que només les ànimes la coven* fruit de la saviesa popular que arrela a la terra, que sap la terra que trepitja. Esplèndid viatge musical. Lluna al cove (sí, perquè aconsegueixen fer el que podria semblar impossible, aquests **Jansky**).

Jansky al MMVV 2021 (15/09) Foto: Clara Orozco

La següent proposta musical de la primera nit de Mercat va circular per terrenys més metafísics i atemporals. El nou àlbum d'**El Petit de Cal Eril**, *N.S.C.A.L.H.* (Bankrobber, 2021), té més a veure amb el pas del temps de la humanitat. Com si fos un missatge de S.O.S. en una ampolla al mar, el jeroglífic del títol pren el nom de la cançó que tanca el disc i l'espectacle: "No sabràs com acabarà la història". I és que el cantautor de Guissona Joan Pons ja havia deixat clar el 2010, al disc del mateix segell *Vol i dol*, aquell '*Sou el que nosaltres érem! sereu el que nosaltres som!*' ("Cendres"). Però ara el temps marca l'inici de l'espectacle, "Les hores", i es reflecteix sovint a les cançons. I Pons se'l mira amb la humilitat de sempre, no tant individualment -perquè així vist és minúscul-, sinó més aviat col·lectivament (anem cap a l'extinció). És així com a "Les hores" una persona es pot fixar com '*cada dia m'assemblo més a tu*', mentre vivim, però també assegurar que millor, '*no et refiïs de les hores (ni dels segons)*'.

El Petit de Cal Eril recorda al nou disc que "Cada dia surt el sol"; canta en italià a "Non tornarai" (de nou, un 'no es pot tirar enrere en el temps'); en castellà "Las cosas que creo" (sobre l'efímer de les creences perquè veu com les coses que creu se les endú el vent); i es veu en totes les mirades i es fa totes les preguntes a "Cap a tu".

El Petit de Cal Eril al MMVV 2021 (15/09) Foto: Clara Orozco

Tota la primera tanda de cançons van ser del nou disc fins que va arribar "Pols", de l'anterior disc *Energia fosca* (Bankrobber, 2019), en el mateix arrencament d'estrelles i freqüències que les de *N.S.C.A.L.H.*. "Pols" va donar, aleshores, pas al "Sento" -també d'*Energia fosca*-, ja amb la banda més relaxada d'haver fet néixer en directe bona part de l'últim àlbum i permetent-se ballar molt més.

Però **El Petit de Cal Eril** tornen a la novetat (en plural, perquè Joan Pons no s'entén ja sense músics que l'acompanyen com Jordi Matas) amb "Quan estic amb tu" i amb la imprescindible "Ara o mai" que amb la seva potència sonora ataca el timpà com els llums del fons ataquen la retina. Pons va assegurar que el concert de Vic era un anar *a la idea, perquè és un mercat*, els temes pim-pam i sense gairebé conversa ni interacció amb el públic, esperant que els programadors aviat els tinguin a ells com a possible peix al cove (o sigui, aconseguir vendre el que es pugui, quan es pugui, per tal de viure de la música en català: tasca titànica en aquest país). La recta final de cançons ho va voler assegurar: "Amb tot", del disc *La figura del buit* (Bankrobber, 2013) on es presenta 'amics de tots vosaltres', "Jo crec en tu" de ? (Bankrobber, 2018), i les dues traques de *N.S.C.A.L.H.*, que obren i tanquen el disc: "Cauen les estrelles" i "No sabràs com acabarà la història".

El Petit de Cal Eri! al MMVV 2021 (15/09) Foto: Clara Orozco

Al llarg del dia d'ahir, també es van poder escoltar -fos exclusivament per a professionals o en format presencial obert al públic- propostes que van anar des de **Lauren Nine** a **The Excitements**. Els darrers van anar encapçalats per l'esplèndida veu de la cantant francosomali recentment incorporada Kiss San (que haurà, però, de batallar per fer-se tant o més memorable, després del pas per la banda del terratrèmol escènic de **Koko-Jean Davis**).

The Excitements al MMVV 2021 (15/09) Foto: Clara Orozco

La consellera de Cultura Natàlia Garriga va posar l'accent en el treball que s'ha fet per descentralitzar el treball del MMVV (a Banyoles, Altafulla, l'Ebre) i d'igualtat de gènere. I encara que l'alcaldeessa de Vic, Anna Erra, i tots els assistents enyorem la música per tots els carrers de la ciutat, allà on es pot (i ja és molt més que l'any passat pels condicionants de la pandèmia), la música continua sent ben viva! De nou, perquè s'ha volgut, primer de tot, la lluna en un cove.

Avui dijous és el torn de presentacions destacades com la de **Roger Mas** amb el disc *Totes les flors* (Satélite K, 2021) del qual n'hem parlat a l'Enderrock de setembre.